

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2009
Proba scrisă de literatură universală – Proba E

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe, cu privire la textul de mai jos:

— Protestez, strigă Settembrini întinzând spre gazdă mâna cu care ținea ceașca de ceai. Protestez împotriva acestei insinuări că statul modern înseamnă înrobirea diabolică a individului. [...] Renașterea – originea idolatriei statale! Ce logică degenerată! [...] cuceririle Renașterii și ale secolului luminilor, domnul meu, se numesc personalitatea, drepturile omului, libertatea! [...] Hans Castorp procedă atât de nerăbdător, încât își rezemă cotul de masă și bărbia în pumn [...] și privi atent și foarte de aproape chipul domnului Naphta.

Acesta stătea liniștit și tăios, cu mâinile slabe pe genunchi. Spuse:

— Eu încerc să introduc puțină logică în discuția noastră, iar dumneavoastră îmi răspundeți cu chestiuni generale și generoase. Am recunoscut fără nicio șovăială că Renașterea a adus lumii tot ceea ce se numește liberalism, individualism, umanism burghez. Dar toate acestea mă lasă rece, căci cucerirea, vârsta eroică a idealului dumneavoastră a trecut de multă vreme, acest ideal este mort sau cel puțin în agonie, iar cei care-i vor da ultima lovitură sunt chiar în fața ușii. Vă socotiți, fără îndoială, un revoluționar. Dar dacă vă închipuiți că rezultatul viitoarelor revoluții va fi libertatea – vă înșelați. Principiul libertății s-a înfăptuit și s-a epuizat în cinci sute de ani. O pedagogie care, astăzi, se prezintă ca izvorâtă din secolul luminilor și care-și vede mijloacele de educație în critică, în dezrobire și în cultul eului, în distrugerea formelor de viață având un caracter absolut – o astfel de pedagogie mai poate să repurteze succese momentane, însă caracterul ei retrograd nu mai poate fi pus la îndoială pentru niciun spirit clarvăzător. Toate instituțiile cu adevărat educative au știut, dintotdeauna, ceea ce avea valoare cu adevărat în pedagogie: adică autoritatea absolută, disciplina de fier, sacrificiul, negarea eului, siluirea personalității. În ultimă analiză, înseamnă să nu prețuiești câtuși de puțin tineretul, dacă-ți închipui că el își găsește bucuria în libertate. Bucuria lui cea mai profundă este supunerea.

(Thomas Mann, *Muntele vrăjit*,
trad. de Petru Manoliu)

1. Transcrie doi termeni ce reprezintă *cuceriri ale Renașterii* în viziunea lui Settembrini și doi termeni reprezentând aceleași „*cuceriri*” din perspectiva lui Naphta. **4 puncte**
2. Menționează (prin alegere din lista următoare) tipul de roman din care este extras fragmentul de mai sus: *roman psihologic, roman de aventuri, roman picaresc, roman-eseu*. **6 puncte**
3. Formulează o problemă importantă a omului modern, dezbătută în acest dialog dintre Settembrini și Naphta. **4 puncte**
4. Explică semnificația următoarei afirmații a lui Naphta: *Principiul libertății s-a înfăptuit și s-a epuizat în cinci sute de ani*. **6 puncte**
5. Exprimă-ți argumentat opinia, în 5-10 rânduri, în legătură cu afirmația lui Naphta: *În ultimă analiză, înseamnă să nu prețuiești câtuși de puțin tineretul, dacă-ți închipui că el își găsește bucuria în libertate. Bucuria lui cea mai profundă este supunerea*. **10 puncte**